

Obsah

Úvod	11
1 Ošetřování pacienta s bolestí	12
1.1 Charakteristika bolesti	12
1.2 Význam bolesti	13
1.3 Vnímání bolesti	13
1.4 Typy bolesti	14
1.4.1 Typy bolesti podle místa vzniku	14
1.4.2 Typy bolesti z hlediska průběhu	14
1.4.3 Typy bolesti podle postižených orgánů a charakteru.	15
1.5 Posuzování bolesti	15
1.5.1 Umístění bolesti.	15
1.5.2 Charakteristika bolesti.	15
1.5.3 Intenzita bolesti.	16
1.5.4 Metody určování intenzity bolesti	16
1.5.5 Časové určení bolesti.	17
1.6 Reakce organismu na bolest	17
1.7 Terapie bolesti	18
1.7.1 Tradiční terapie	18
1.7.2 Netradiční terapie	18
1.8 Zásady ošetřování pacienta s bolestí	19
Kontrolní otázky a úkoly	20
2 Péče o spánek a odpočinek	21
2.1 Zajímavosti o spánku.	21
2.2 Definice spánku.	21
2.3 Délka spánku	22
2.4 Faktory ovlivňující spánek.	22
2.5 Fyziologie spánku.	22
2.6 Spánková hygiena.	23
2.7 Poruchy spánku	24
2.8 Zajištění kvalitního spánku	25
2.9 Odpočinek	26

Kontrolní otázky a úkoly	26
3 Fyziologické funkce	27
3.1 Tělesná teplota (TT)	27
3.1.1 Faktory ovlivňující tělesnou teplotu	28
3.1.2 Hodnoty tělesné teploty	29
3.1.3 Místa vhodná pro měření tělesné teploty	29
3.1.4 Teploměry	29
3.1.5 Zásady pro měření tělesné teploty	30
3.1.6 Specifické pokyny k měření tělesné teploty podle místa měření.	32
3.1.7 Ošetřování pacienta s horečkou	35
Kontrolní otázky a úkoly	36
3.2 Tep (pulz, P)	37
3.2.1 Faktory ovlivňující pulz	37
3.2.2 Místa měření pulzu.	38
3.2.3 Technika měření pulzu	39
3.2.4 Hodnocení pulzu	41
Kontrolní otázky a úkoly	42
3.3 Dech (D)	42
3.3.1 Faktory ovlivňující dýchání	43
3.3.2 Hodnocení dechu.	43
Kontrolní otázky a úkoly	46
3.4 Sledování krevního tlaku (TK)	46
3.4.1 Faktory ovlivňující krevní tlak	47
3.4.2 Hodnoty krevního tlaku	47
3.4.3 Pomůcky pro měření krevního tlaku	48
3.4.4 Místa měření krevního tlaku	51
3.4.5 Metody měření krevního tlaku	51
3.4.6 Obecné zásady pro měření krevního tlaku	51
Kontrolní otázky a úkoly	54
3.5 Tělesná hmotnost a výška	54
3.5.1 Vážení dospělých pacientů	54
3.5.2 Vážení dětí.	55
3.5.3 Měření výšky a objemových změn	55
Kontrolní otázky a úkoly	56
4 Vyprazdňování nemocných	57
4.1 Vyprazdňování stolice	57
4.1.1 Poruchy pravidelného vyprazdňování stolice.	58

4.1.2	Klyzma	60
4.1.3	Digitální vybavení stolice	69
	Kontrolní otázky a úkoly	71
4.2	Vyprazdňování moči	71
4.2.1	Poruchy pravidelného vyprazdňování moči	72
4.2.2	Narušení tvorby moči	74
4.2.3	Cévkování	75
4.2.4	Výplach močového měchýře	85
4.2.5	Některé typy pomůcek pro inkontinentní pacienty	87
	Kontrolní otázky a úkoly	87
5	Podávání léků	88
5.1	Léčivo, léčivé přípravky, léky	88
5.1.1	Formy léků	88
5.1.2	Názvy léků a způsoby jejich označení	90
5.1.3	Účinky léků a faktory ovlivňující účinek léků	92
5.1.4	Způsoby podávání léků	93
5.1.5	Předepisování a objednávání léků	94
5.1.6	Skladování a uchovávání léků	94
5.1.7	Zásady správného podávání léků	96
	Kontrolní otázky a úkoly	97
5.2	Podávání léků ústy (<i>per os</i>)	97
5.2.1	Formy léků podávaných ústy	98
5.2.2	Pomůcky a postup podávání léků ústy	98
	Kontrolní otázky a úkoly	101
5.3	Aplikace léků kůží	102
5.3.1	Anatomie kůže	102
5.3.2	Účel aplikace	102
5.3.3	Formy léků aplikovaných na kůži	102
5.3.4	Zásady pro aplikaci léků na kůži	103
5.3.5	Zásady pro aplikaci jednotlivých forem léků	103
	Kontrolní otázky a úkoly	106
5.4	Aplikace léků do očí	106
5.4.1	Zásady pro aplikaci léků do očí	107
5.4.2	Aplikace mastí, gelu nebo kapek do očí	107
5.4.3	Výplach a koupel oka	108
	Kontrolní otázky a úkoly	110
5.5	Aplikace léků do ucha	110

Kontrolní otázky a úkoly	112
5.6 Aplikace léků do nosu	112
Kontrolní otázky a úkoly	114
5.7 Aplikace léků rektálně	114
5.7.1 Aplikace čípků	115
5.7.2 Aplikace mastí do konečníku	116
5.7.3 Aplikace léčebného klyzmatu	117
Kontrolní otázky a úkoly	117
5.8 Aplikace léků vaginálně (<i>per vaginam</i>)	118
5.8.1 Aplikace léků do pochvy.	119
5.8.2 Výplach pochvy.	120
Kontrolní otázky a úkoly	121
5.9 Inhalace	121
5.9.1 Účel a forma inhalace	122
5.9.2 Druhy inhalátorů.	122
5.9.3 Typy inhalací	124
5.9.4 Pomůcky k inhalaci	125
5.9.5 Použití inhalátoru (zásady při podávání inhalací)	125
5.9.6 Použití ručního kapesního inhalátoru	126
5.9.7 Inhalace v domácím prostředí	127
Kontrolní otázky a úkoly	127
5.10 Oxygenoterapie (léčba kyslíkem – kyslíková terapie)	127
5.10.1 Příčiny nedostatku kyslíku	128
5.10.2 Definice oxygenoterapie	128
5.10.3 Typy a důvody kyslíkové terapie	128
5.10.4 Zásady aplikace kyslíku	129
5.10.5 Podávání kyslíku – tlaková láhev.	130
5.10.6 Podávání kyslíku – centrální rozvod kyslíku	131
5.10.7 Pomůcky k aplikaci kyslíku	132
Kontrolní otázky a úkoly	135
5.11 Podávání léků injekcemi	135
5.11.1 Charakteristika injekce	135
5.11.2 Injekční stříkačky a jehly	136
5.11.3 Léky podávané injekcemi	138
5.12 Intradermální a subkutánní podávání léků	141
5.12.1 Intradermální podávání léků	142
5.12.2 Subkutánní podávání léků	143
Kontrolní otázky a úkoly	149
5.13 Intramuskulární podávání léků	149

5.13.1	Intramuskulární injekce	150
5.13.2	Místa vpichu intramuskulárních injekcí	150
5.13.3	Léky pro intramuskulární aplikaci	152
5.13.4	Příprava a aplikace intramuskulární injekce	153
5.13.5	Případné komplikace a chyby při aplikaci intramuskulární injekce	155
5.13.6	Aplikace intramuskulární injekce u malých dětí	156
	Kontrolní otázky a úkoly	156
5.14	Intravenózní podávání léků	156
5.14.1	Intravenózní injekce	156
5.14.2	Nejčastěji intravenózně aplikované léky	157
5.14.3	Příprava a aplikace intravenózní injekce	158
5.14.4	Komplikace venepunkce	159
	Kontrolní otázky a úkoly	160
	Seznam literatury	161
	Slovník pojmů	164
	Rejstřík	169

Zvyšší kapitola je zpracována tak, aby na sebe logicky navazovala.

Pro výkon povolání vás budou připravovat odborné učebnice, které se ve světě oboru neustále zdělávají. Budou vám oporou a pomohou při získávání vědomostí, dovedností a vhodných návyků, jež jsou nutné pro výkon zdravotnického povolání.

Pracujte vždy s radostí, profesionálně, zodpovědně a podle zásad, kterým jste se naučili. Držte se hesla: *Salus et sanitas hominum*. Nezapomeňte, že jakákoliv vaše pomyšlení může být pro pacienta usudkem. Vaše kvalitní odborné práce, vystupování i chování napuněná rychlejším uzdravením nemocných.

Do dalšího života přeji vám i vašim pacientům, abyste se co nejlépe připravili pro budoucí povolání a aby z vás byli profesionálové nejen po stránce odborné, ale i lidské.

Jarmila Kelnarová